

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік і аудит

(назва освітньої програми)

на тему: «Обліково-аналітичне забезпечення та контроль фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «Геліос-1»)»

Виконавець:

студентка ЦЗФН 4 курс 1 група

Атанасова Владислава Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Коверда Анатолій Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми В умовах ринкової економіки питання обліку доходів і фінансових результатів є одним з основних у системі як фінансового, так і управлінського обліку суб'єктів господарювання. Правильно та раціонально організований облік доходів і фінансових результатів – це запорука своєчасного виявлення й усунення недоліків розвитку підприємства, знаходження резервів для поліпшення фінансового стану господарюючого суб'єкта та забезпечення фінансової стійкості його діяльності. Якісна система обліку фінансових результатів є фундаментальною основою для забезпечення стійкого росту підприємства.

Мета дослідження обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів.

Завдання дослідження:

- з'ясувати сутність фінансового результату як об'єкту обліку;
- розглянути теоретичні основи обліку фінансових результатів, зокрема їх класифікацію, особливості формування фінансових результатів в аграрному секторі, тощо;
- узагальнити проблемні питання та типові помилки в обліку фінансових результатів;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «Геліос-1» та дати його економічну характеристику;
- дослідити особливості обліку доходів і витрат на підприємстві, що досліджується;
- вивчити методичні основи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства;
- встановити існуючі недоліки у діючій системі обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів на ТОВ «Геліос-1», а також надати конкретні рекомендації щодо її вдосконалення;

– провести аналіз динаміки структури формування фінансових результатів ТОВ «Геліос-1»;

– надати рекомендації щодо змін у продуктовому портфелі ТОВ «Геліос-1» завдяки використанню інструментарію стратегічного аналізу.

Об'єкт дослідження – організація обліку та контролю фінансових результатів діяльності підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних і практичних питань обліку та контролю фінансових результатів діяльності на ТОВ «Геліос-1».

Методи дослідження У роботі використовувались загальнонаукові методи пізнання. Вивчення стану обліку та контролю фінансових результатів на ТОВ «Геліос-1» здійснювалося із застосуванням діалектичного підходу. Використовувались методи індукції – на етапі збору, систематизації і обробки інформації для проведення дипломного дослідження; дедукції – у процесі теоретичного осмислення проблеми; аналізу та синтезу – для поєднання різних складових економічних явищ в єдиному процесі. Коли з'ясовувались проблеми і напрямки удосконалення обліку і контролю фінансових результатів було задіяно метод логічного аналізу; коли обстежувалась діяльність досліджуваного підприємства – методи експертної оцінки; коли проводився аналіз впливу чинників на рентабельність виробництва продукції – факторний аналіз та матричний аналіз.

Інформаційна база дослідження – законодавчо-нормативні акти і положення, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, збірники наукових праць, підручники, монографії, інформація з друкованих та електронних періодичних видань, щорічні дані Державної служби статистики України, ресурси всесвітньої мережі Інтернет, а також практична інформація щодо обліку, контролю та аналізу фінансових результатів на досліджуваному сільськогосподарському підприємстві ТОВ «Геліос-1».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та 41 додаток. Загальний обсяг роботи становить 72 сторінки. Основний зміст викладено на 67 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади обліку фінансових результатів в Україні»* розглянуто сутність фінансового результату, особливості обліку та аналізу фінансових результатів аграрних підприємств, а також проблемні питання і типові помилки в обліку фінансових результатів.

У другому розділі *«Діюча практика обліку та контролю фінансових результатів на ТОВ «Геліос-1»»* надано економічну характеристику досліджуваного підприємства ТОВ «Геліос-1», проаналізовано його фінансовий стан, розглянуто особливості обліку доходів і витрат на підприємстві, що досліджується, вивчено методичні основи внутрішнього контролю фінансових результатів, а також сформовано рекомендації щодо вдосконалення діючої системи обліку і внутрішнього контролю на ТОВ «Геліос-1».

У третьому розділі *«Аналіз ефективності управління фінансовими результатами ТОВ «Геліос-1»»* проведено аналіз динаміки структури формування фінансових результатів; проведено аналітичну оцінку беззбитковості діяльності на досліджуваному підприємстві; надано рекомендації щодо поліпшення фінансових результатів діяльності сільськогосподарського підприємства ТОВ «Геліос-1».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Утворення фінансових результатів підприємств аграрної сфери загалом відбувається безпосередньо за рахунок їх операційної діяльності, яка в свою чергу формується саме із сільськогосподарського виробництва та реалізації. Саме тому основним і дуже важливим є питання формування фінансових результатів сільськогосподарської діяльності аграрного підприємства, як для власників, так і для держави загалом.

2. Проблемні питання та типові помилки в обліку фінансових результатів було розглянуто через призму особливостей діяльності сільськогосподарських підприємств та наявних у сучасних умовах законодавчих змін. До можливих

порушень у веденні обліку витрат, доходів і фінансових результатів було віднесено, зокрема, незадовільне оформлення первинних документів або взагалі їх відсутність, віднесення на собівартість реалізованої продукції витрат операційної діяльності, відсутність достовірної оцінки витрат і доходів, неймовірність економічної вигоди, недотримання принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, неправильне розмежування витрат за звітними періодами тощо.

3. У роботі було проведено аналіз основних показників фінансового стану досліджуваного підприємства, який показав, що фінансова стійкість ТОВ «Геліос-1» на кінець 2017 року порівняно з 2016-м роком дещо погіршилась. Про це свідчить негативна динаміка таких коефіцієнтів: коефіцієнт мобільності знизився з 1,68 до 1,60. Коефіцієнт маневреності власного капіталу зменшився з 0,60 до 0,57. Якщо на кінець 2016 року 60% власного капіталу вкладалася у сировину та матеріали й інші види оборотних активів, то на кінець 2017 року для фінансування потреби управлінського персоналу в складових оборотних активів використовувалося вже 57% власного капіталу.

Аналіз платоспроможності ТОВ «Геліос-1» свідчить, що на кінець 2017 року порівняно з 2016 роком, досліджуване підприємство є неплатоспроможним за коефіцієнтом абсолютної ліквідності. Якщо на кінець 2016 року управлінський персонал товариства міг покрити у повному обсязі (128%) поточних зобов'язань за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів, то на кінець 2017 року вже лише 6%. Загалом, коефіцієнти швидкої ліквідності та загальної ліквідності знизилися майже в половину, проте відповідають рекомендованим значенням.

4. Аналіз даних показав, що чистий прибуток ТОВ «Геліос-1» зменшився протягом 2016-2017 років на 91%. Таке різке зниження чистого фінансового результату відбулося завдяки зменшенню прибутку від основної операційної діяльності з 71,7 млн.грн до 20,2 млн.грн.

Якщо досліджувати зміни у складових формування прибутку від основної операційної діяльності, то зазначимо, що управлінський персонал товариства не зміг оптимізувати постійній витрати. Так, темп зниження чистого доходу від реалізації продукції склав 53%, а темп зростання адміністративних витрат 45%.

Розрахунки свідчать, що коефіцієнт виробничого левериджу, який розраховується як відношення постійних витрат до змінних витрат, зріс з 0,128 до 0,382. Ефект виробничого левериджу зріс з 1,128 до 1,705. Це означає, що у 2016 році зниження чистої виручки на 10 % обумовлювало зниження прибутку від реалізації продукції на 11,28%, а у 2017 році вже на 17,1%, отже ризик катастрофічного падіння ефективності господарювання наростає.

5. Нами проведено стратегічний аналіз продуктового портфелю ТОВ «Геліос-1» з метою визначення продукції, виробництво якої дозволить збільшити рентабельність виробництва на даному підприємстві. Для цього ми побудували матрицю Бостонської консультативної групи.

Основними видами діяльності для ТОВ «Геліос-1» є виробництво пшениці озимої, кукурудзи на зерно, ячменю ярового. В останні 2 роки управлінський персонал підприємства зробив спробу вирощування овочів відкритого ґрунту, проте їхня питома вага у виручці від реалізації продукції займає лише 2,7%. Конкурентом ТОВ «Геліос-1» є фермерське господарство «Мрія», яка більш 15 років успішно функціонує на зерновому ринку півдня України.

Як швидкозростаючий розглянуто ринок, річні темпи зростання якого становлять 70%. Розрахунки свідчать, що ТОВ «Геліос-1» має незначну частку ринку порівняно із фермерським господарством «Мрія». На матриці БКГ видно, що ячмінь яровий та кукурудза на зерно знаходяться у квадранті «дійні корови», а пшениця озима перебуває на стадії вибуття. Темп зростання ринку кукурудзи на зерно становить 181%, тому дана асортиментна група на стадії зрілості, яка приносить прибуток ТОВ «Геліос-1»

Аналізуючи виробництво пшениці озимої, приходимо до висновку, що вона не приносить великих прибутків, а її вирощування виправдане тільки в рамках визначеного ринку за відсутності серйозних ризиків на ринку. За таких умов її можна виключити з продуктового портфелю. Ячмінь яровий та кукурудза на зерно потребують великого потоку грошових ресурсів у виробничу діяльність, відповідно, підприємству не вигідно здійснювати випуск цих видів продукції одночасно, тому було б доцільно виділити один вид продукції. В даному випадку

найбільш перспективним є кукурудза на зерно, темп зростання ринку на цією культурою складає 181%, а відносна частка ринку – 0,76 (для ячменю ярового відносна частка ринку складає 0,5).

Із урахуванням результатів матричного аналізу для ТОВ «Геліос-1» можна надати такі рекомендації:

– Виробництво ячменю ярового для досліджуваного товариства хоч і є досить проблемним, але перспективним напрямом діяльності, враховуючи, що темп зростання ринку за цією культурою складе 79%, у той час як для пшениці озимої – 61%. Тому керівництву ТОВ «Геліос-1» рекомендовано здійснити пошук додаткових коштів у розширення виробництва ячменю, що обумовить зміцнення позицій підприємства на ринку. Якщо залучення коштів буде вкрай проблемним для управлінського персоналу підприємства, може бути прийняте рішення щодо припинення вирощування цієї культури й розгляд варіанту розширення вирощування овочів, зокрема вирощування культур, що набувають значущої ролі на сучасному споживчому ринку – культур, за збагачені білками й на сьогодні є елементом здорового харчування – фасоль, соя, чечевиця та інші бобові культури.

– Виробництво кукурудзи на зерно дає стабільний прибуток, хоча значення на даному ринку важко передбачити. Рекомендуємо керівництву ТОВ «Геліос-1» зберегти ринкову частку на досягнутому рівні – 0,76. Це обумовить формування максимального прибутку у найближчій перспективі. Вирощування зазначеної культури надасть можливість збільшувати валовий збір за наявності відносно низьких витрат порівняно із вирощуванням ячменю ярового.

– Вирощування пшениці озимої для ТОВ «Геліос-1» є найменш прибутковим напрямом діяльності, оскільки темпи зростання ринку значно відстають від темпу зростання кукурудзи на зерно та ячменю ярового, проте відносна ринкова частка за пшеницею озимою (0,56) хоча й відстає від кукурудзи на зерно (0,76), однак випереджає відносну ринкову частку ячменю ярового (0,50). Тому керівництву ТОВ «Геліос-1» на даному етапі господарювання задля ефективного землекористування повинно зберегти дану культуру в асортиментному портфелі.

б. Провівши дослідження діючої системи обліку та внутрішнього контролю витрат, доходів та фінансових результатів діяльності ТОВ «Геліос-1», можна стверджувати, що в цілому на підприємстві облік ведеться згідно діючого законодавства. Однак було виявлено деякі недоліки:

а) На ТОВ «Геліос-1» не затверджено робочий план рахунків та не складений Наказ про облікову політику.

б) Відсутній спеціальний підрозділ чи особа, який(а) здійснює внутрішній контроль на підприємстві.

в) Не здійснюється підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії ТОВ «Геліос-1».

г) Бухгалтерія підприємства не використовує для обліку отриманих від покупців авансів рахунок 681, а зараховує суму авансу на рахунок 361.

7. З метою виправлення зазначених недоліків ми рекомендуємо керівництву та бухгалтерії ТОВ «Геліос-1» прийняти до уваги такі рекомендації:

а) Розробити Наказ про облікову політику, в якому серед іншого передбачити декілька розділів, присвячених обліку витрат, доходів та фінансових результатів.

б) Делегувати певній особі права та обов'язки із здійснення внутрішнього контролю на підприємстві.

в) Забезпечити працівникам бухгалтерії проходження періодично (не рідше 1 раз у рік) підвищення кваліфікації: відвідування тренінгів, конференцій, форумів тощо.

г) Операції з отриманих авансів вести на рахунку 681 замість 361, що дозволить уникнути спотворення облікової інформації про дебіторську і кредиторську заборгованість і в поточному обліку, і у фінансовій звітності підприємства.

АНОТАЦІЯ

Атанасова В. О. «Обліково-аналітичне забезпечення та контроль фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «Геліос-1»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

«6.030509 Облік і аудит»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Облік і аудит».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні основи обліку фінансових результатів: правила синтетичного та аналітичного обліку, особливості класифікації та оцінки доходів і витрат, огляд нормативно-правової бази з питань обліку фінансових результатів в Україні, а також практичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього контролю фінансових результатів на ТОВ «Геліос-1»

Проведено структурно-динамічний аналіз основних елементів формування фінансових результатів. Побудовано матрицю Бостонської консультативної групи, за результатами якої надано рекомендації щодо підвищення рівня рентабельності виробництва продукції.

Запропоновано основні напрямки удосконалення системи обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві, а також сформульовано рекомендації, застосування яких дозволить оптимізувати систему управління на досліджуваному підприємстві ТОВ «Геліос-1».

Ключові слова: фінансові результати, доходи, витрати, оцінка, облік, контроль, аналіз.

ANNOTATION

Atanasova V.O. «Accounting and analytical support and control over the finance results of the enterprise (for example, LLC «Helios-1»)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty

«6.030509 Accounting and audit»

(code and name of the specialty)

for the educational program «Accounting and audit».

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The paper considers the theoretical basis for accounting of financial results: the rules of synthetic and analytical accounting, the features of classification and valuation of income and expenditure, a review of the legal framework for accounting of financial results in Ukraine, as well as practical aspects of accounting, analysis and internal control of financial results on LLC.

Structural-dynamic analysis of the main elements of the formation of financial results was conducted. A matrix of the Boston Advisory Group was developed, which resulted in recommendations for improving the profitability of production.

The main directions of improvement of the accounting system and internal control of financial results at the enterprise are offered, as well as the recommendations are formulated, application of which will allow to optimize the management system at the investigated enterprise LLC «Helios-1».

Keywords: financial results, profitability, spending, valuation, accounting, control, analysis.

АНОТАЦІЯ

Атанасова В. О. «Обліково-аналітичне забезпечення та контроль фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «Геліос-1»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

«6.030509 Облік і аудит»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Облік і аудит».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні основи обліку фінансових результатів: правила синтетичного та аналітичного обліку, особливості класифікації та оцінки доходів і витрат, огляд нормативно-правової бази з питань обліку фінансових результатів в Україні, а також практичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього контролю фінансових результатів на ТОВ «Геліос-1»

Проведено структурно-динамічний аналіз основних елементів формування фінансових результатів. Побудовано матрицю Бостонської консультативної групи, за результатами якої надано рекомендації щодо підвищення рівня рентабельності виробництва продукції.

Запропоновано основні напрямки удосконалення системи обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві, а також сформульовано рекомендації, застосування яких дозволить оптимізувати систему управління на досліджуваному підприємстві ТОВ «Геліос-1».

Ключові слова: фінансові результати, доходи, витрати, оцінка, облік, контроль, аналіз.

ANNOTATION

Atanasova V.O. «Accounting and analytical support and control over the finance results of the enterprise (for example, LLC «Helios-1»)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty

«6.030509 Accounting and audit»

(code and name of the specialty)

for the educational program «Accounting and audit».

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The paper considers the theoretical basis for accounting of financial results: the rules of synthetic and analytical accounting, the features of classification and valuation of income and expenditure, a review of the legal framework for accounting of financial results in Ukraine, as well as practical aspects of accounting, analysis and internal control of financial results on LLC.

Structural-dynamic analysis of the main elements of the formation of financial results was conducted. A matrix of the Boston Advisory Group was developed, which resulted in recommendations for improving the profitability of production.

The main directions of improvement of the accounting system and internal control of financial results at the enterprise are offered, as well as the recommendations are formulated, application of which will allow to optimize the management system at the investigated enterprise LLC «Helios-1».

Keywords: financial results, profitability, spending, valuation, accounting, control, analysis.